

This project was funded
by the European Union's
Justice Programme
(2014-2020).

FRANS-BELGISHE WORKSHOP - 17 MAART 2020

Focus op het huwelijksvermogensrecht in Frankrijk (bijzonderheden van bepaalde stelsels of bepalingen)

mr. Fabrice LAEVEN, notaris te TOURCOING

Partners

Associate
partners

CONSEJO GENERAL
DEL NOTARIADO

CONSIGLIO NOTARILE DI MILANO

Inhoud

I – Schematische presentatie van de 3 huwelijksvermogensstelsels die in het Franse burgerlijk wetboek worden bepaald

- A) Stelsel van wettelijke gemeenschap
- B) Stelsel van scheiding van goederen
- C) Stelsel van deelname in de aanwinsten

II – Bijzonderheden van het wettelijke stelsel van gemeenschap van goederen beperkt tot aanwinsten

- A) Gebruik/Hergebruik
- B) Vergoedingen

III – Bijzonderheden van bepaalde huwelijkse voorwaardenstelsels

- A) Omvang van de gemeenschappelijke goederen
- B) Toekenning van bepaalde gemeenschappelijke goederen aan de langstlevende, bij eerste
- C) Het begrip “huwelijksvermogens-bevoordeling”

I - Schematische presentatie van 3 huwelijksvermogensstelsels die in het Franse burgerlijk wetboek worden bepaald

- A) Stelsel van wettelijke gemeenschap
- B) Stelsel van scheiding van goederen
- C) Deelname in de aanwinsten

A) Het stelsel van wettelijke gemeenschap

- Sinds 1 februari 1966 is dit stelsel van toepassing op alle echtgenoten die geen huwelijkse voorwaarden hebben opgesteld

1°) Samenstelling van vermogens

Er bestaan 2 goederenmassa's:

1 - Eigen goederen van elke echtgenoot	2 - Gemeenschappelijke goederen
Dit zijn: • Voor het huwelijk verkregen goederen • Tijdens het huwelijk verkregen goederen uit erfenis of schenking • Eigen goederen omwille van hun aard: kleding voor persoonlijk gebruik en aandelen ter herstel van schade... • Eigen goederen door subrogatie (worden besproken in deel II)	Dit zijn: • Alle goederen die tegen betaling zijn verkregen of gecreëerd tijdens het huwelijk • De ontvangsten en salarissen van de echtgenoten • De vruchten en inkomsten uit eigen goederen

2°) Voor- en nadelen

VOORDELEN	NADELEN
Het belangrijkste voordeel van dit stelsel is dat de verrijking van de ene echtgenoot profiteert aan de andere. Bij de ontbinding van het stelsel worden de aanwinsten door 2 gedeeld.	• De financiële risico's die door een van de echtgenoten worden genomen, worden gedragen door de gemeenschap • In geval van hertrouwen en door overlijden, kan de verdeling van de gemeenschap een bron van conflicten worden

B) Het stelsel van scheiding van goederen

- ▶ Dit is het stelsel dat het meest wordt aangenomen door huwelijkse voorwaarden

1°) Werking

1 - Persoonlijke goederen	2 - Onverdeelde goederen
Iedere echtgenoot is eigenaar van zijn/haar goederen ongeacht de datum, de manier van verkrijging (tegen betaling of gratis) en de herkomst van het geld. De enige moeilijkheid schuilt in het bewijs van de eigendom.	De echtgenoten kopen vaak een goed in onderlinge onverdeeldheid. De verhouding van verkrijging hangt in principe af van de mate van deelneming van ieder in de aankoop.

2°) Voor- en nadelen

VOORDELEN	NADELEN
De scheiding van goederen wordt aanbevolen: • Aan paren waarvan er één een zelfstandig beroep uitoefent (zzp'er, winkelier) • Aan degenen die kinderen hebben uit een 1e huwelijk	• De verrijking van de een profiteert niet aan de ander • De echtgenoten kunnen elkaar geen huwelijkse voordelen toekennen die de echtgenoot beschermen

C) Het stelsel van deelname in de aanwinsten

Dit is een hybride stelsel:

- ▶ Tijdens het huwelijk werkt het alsof de echtgenoten getrouwd waren onder het stelsel van scheiding van goederen
- ▶ Bij ontbinding heeft elke echtgenoot het recht voor de helft deel te nemen in de aanwinsten van de ander

1°) Werking

► Berekening van de aanwinsten van elke echtgenoot

Voor elke echtgenoot wordt bepaald:

- **Zijn/haar oorspronkelijke vermogen:** dit bestaat uit alle goederen die eigen zouden zijn geweest in de gemeenschap
- **Zijn/haar uiteindelijke vermogen:** dit bestaat uit alle goederen die aan één van de echtgenoten toebehoren op de dag van ontbinding van het stelsel
- **Zijn/haar aanwinsten:** dit is het verschil tussen het uiteindelijke en het oorspronkelijke vermogen van elke echtgenoot.

Als het resultaat van deze berekening negatief is voor één van de echtgenoten, zijn de aanwinsten gelijk aan nul en het tekort wordt volledig door deze echtgenoot gedragen.

1°) Werking (vervolg)

► Vordering van deelname

De aanwinsten eenmaal berekend, moeten ze eerst ter hoogte van het laagste van beide bedragen worden verrekend.

Het overschot wordt verdeeld:

Degene die zich het meest heeft verrijkt is de helft van dit overschot aan de ander verschuldigd.

Zie schema.

Voorbeeld:

Meneer		Mevrouw	
Uiteindelijk vermogen	€ 3 000	Uiteindelijk vermogen	€ 2 000
Oorspronkelijk vermogen	€ 400	Oorspronkelijk vermogen	€ 200
Aanwinsten	€ 2 600	Aanwinsten	€ 1 800

Berekening van de vordering van deelname: $2\,600 - 1\,800 / 2 = 800 / 2 = 400$

Conclusie: Meneer is mevrouw € 400 verschuldigd

1°) Werking (vervolg)

- Er bestaat een optioneel Frans-Duits stelsel dat van kracht is sinds 1 mei 2013 en dat hoofdzakelijk bestaat voor Frans-Duitse paren

De aangenomen regels zijn geïnspireerd op de deelname in de aanwinsten zoals die in beide landen bestaat en maakt op een bepaald punt een compromis tussen beide systemen.

2°) Voor- en nadelen

VOORDELEN	NADELEN
Het wordt geadviseerd aan paren waarvan één echtgenoot een zelfstandig beroep uitoefent.	In geval van scheiding kan de echtgenoot die een beroepsactiviteit uitoefent een vordering verschuldigd zijn die kan leiden tot de verkoop van zijn beroepsmiddel.

II - Bijzonderheden van het wettelijke stelsel van gemeenschap van goederen beperkt tot aanwinsten

A) Gebruik/Hergebruik

B) Vergoedingen

A) Gebruik/Hergebruik

- ▶ Een goed dat tijdens het huwelijk tegen betaling is verkregen kan een eigen goed zijn van één van de echtgenoten
- ▶ Dit goed wordt eigen aan de aankopende echtgenoot als aan 2 voorwaarden wordt voldaan:
 - Hij/zij financiert meer dan de helft uit eigen middelen;
 - In de koopakte geeft de echtgenoot blijk van zijn/haar wil om van dit goed een eigen goed te maken.

B) Vergoedingen

► Ontstaansfeit

Kasstroom tussen een eigen vermogen en het gemeenschappelijke vermogen.

Voorbeeld: een echtgenoot verkoopt een onroerend goed dat hij heeft geërfd zonder het geld te besteden.

Bij ontbinding van het huwelijk moet de gemeenschap het eigen vermogen van de echtgenoot vergoeden.

B) Vergoedingen (vervolg)

► Bedrag

- Algemene regel: de vergoeding is in het algemeen gelijk aan het kleinste van de 2 bedragen die overeenkomen met de gedane uitgave en de overblijvende winst.

**Gedane uitgave*: het geldbedrag waarmee een van de vermogens is verarmd

**Overblijvende winst*: de verrijking van het vermogen dat heeft geprofiteerd van de overdracht van het geld

- 2 uitzonderingen:

- Als de uitgave **noodzakelijk** was: hij kan niet kleiner zijn dan de gedane uitgave;
- Als de overdracht van het geld gebruikt is voor de **aankoop, het behoud of de verbetering** van een goed: de vergoeding kan niet kleiner zijn dan de overblijvende winst.

Voorbeeld:

- ▶ Aankoop door de gemeenschap in 2005: € 100.000
- ▶ Waarde van het goed in 2019: € 200.000
- Als de aankoop voor € 20.000 uit eigen middelen is gebeurd
- De gemeenschap moet het eigen vermogen vergoeden ad:
$$€ 20.000 \times € 200.000 / € 100.000 = € 40.000$$

III - Bijzonderheden van bepaalde huwelijkse voorwaardenstelsels

- A) Omvang van de gemeenschappelijke goederen
- B) Toekenning van bepaalde gemeenschappelijke goederen aan de langstlevende, bij eerste overlijden
- C) Het begrip “huwelijksvermogens-bevoordeling”

A) Omvang van de gemeenschappelijke goederen

► Algehele gemeenschap

Dit stelsel bestaat uit de opname van alle goederen van de echtgenoten in een gemeenschappelijke massa.

Dientengevolge worden de goederen van een echtgenoot die voor het huwelijk zijn verkregen of die door erfenis of schenking zijn verkregen gemeenschappelijk.

Als tegenprestatie draagt de algehele gemeenschap alle schulden van de echtgenoten.

Voordeel: dankzij deze algehele gemeenschap worden de rijkdommen van de echtgenoten verdeeld: het grootste eigen of persoonlijke vermogen wordt voor de helft aan de echtgenoot overgedragen.

A) Omvang van de gemeenschappelijke goederen (vervolg)

► Scheiding van goederen met gemeenschappelijke aanwinsten

Dit is een hybride stelsel: naast de persoonlijke vermogens van de echtgenoten wordt een vermogen van aanwinsten gecreëerd (gemeenschap van aanwinsten genaamd) die aan hen beide toebehoort en die als een gemeenschap functioneert.

Deze gemeenschap van aanwinsten kan:

- in brede zin zijn, en een hele categorie goederen omvatten
- in beperkte zin zijn: sommige bepaalde goederen

Dit stelsel wordt meestal aangenomen door wijziging van huwelijkse voorwaarden.

De echtgenoten zoeken in dit type stelsel:

→ een versoepeling van het strikte stelsel van gescheiden goederen

B) Toekenning van bepaalde gemeenschappelijke goederen aan de langstlevende, bij eerste overlijden

Bijvoorbeeld:

► Beding van vooruitmaking (= voorafnemning)

Met dit beding kan de langstlevende de enige eigenaar worden van een gemeenschappelijk goed bij overlijden van de eerste echtgenoot.

► Verblijvingsbeding

De langstlevende wordt enige eigenaar van de totale gemeenschap.

C) Het begrip “huwelijksvermogens-bevoordeling”

Deze voordelen die zijn toegekend aan de partner worden gekwalificeerd als « huwelijksvermogens-bevoordeling », dat wil zeggen voordelen die één van de echtgenoten uit de huwelijkse voorwaarden haalt.

- Het is een efficiënt middel om de financiële bescherming van de langstlevende echtgenoot te garanderen.

In principe: zij worden niet als schenkingen geteld en worden niet meegerekend bij de berekening van het erfdeel van de kinderen.

C) Het begrip “huwelijksvermogens-bevoordeling” (vervolg)

- ▶ In geval van algehele gemeenschap van goederen met een verblijvingsbeding, bestaat er geen erfenis, het geheel van goederen van het echtpaar wordt aan de langstlevende toegekend.

Er bestaat echter een beperking: dat is de vordering tot inkorting

- ▶ Bij aanwezigheid van kinderen die uit een 1^e huwelijk zijn geboren wordt het aan de echtgenoot toegekende voordeel beperkt tot het gedeelte dat tussen echtgenoten beschikbaar is.